

Dosarul nr. 2ra-140/19

Prima instanță: Jud. Drochia, sediul Central (jud. L. Grădinari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. I. Grosu, A. Ciobanu, A. Garbuz)

DECIZIE

13 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți – Octavian Bodareu, în interesele Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Procuratura raionului Drochia în interesele Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova împotriva lui Liviu Lisnic cu privire la compensarea cheltuielilor suportate în legătură cu procedura de extrădare,

împotriva deciziei din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de Liviu Lisnic, s-a casat hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și s-a dispus încetarea procesului,

c o n s t a t ă:

La 22 mai 2017, Procuratura raionului Drochia în interesele Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Liviu Lisnic cu privire la cheltuielilor suportate în legătură cu procedura de extrădare.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, în privința lui Liviu Lisnic a fost intentată cauza penală nr. 2011036817, în baza art. 190 alin. (2) din Codul penal.

A menționat că, acțiunile lui Liviu Lisnic au fost încadrate în baza art. 190 alin. (3) din Codul penal, cu semnele de calificare, escrocherie – adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, în proporții mari.

A specificat că, la data de 26 februarie 2015, Liviu Lisnic a fost extrădat din Federația Rusă întru tragerea la răspunderea penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin. (3) din Codul penal. Iar, ulterior, la 10 februarie 2016 a parvenit scrisoarea Prim-adjunct al Procurorului General, Eduard Harunjen, prin care a solicitat invocarea în instanța de judecată a recuperării cheltuielilor judiciare suportate de către stat în legătură cu extrădarea persoanei.

Astfel, Procuratura raionului Drochia în interesele statului și a Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova a solicitat încasarea din contul lui Liviu Lisnic în

beneficiul statului a sumei de 76 771, 08 lei cu titlu de cheltuieli pentru extrădare, precum și taxa de stat achitată la depunerea acțiunii.

Prin hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central s-a dispus încasarea de la Liviu Lisnic în beneficiul statului a sumei de 76 771, 08 lei cu titlu de cheltuieli pentru extrădare. S-a încasat de la Liviu Lisnic în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 303, 13 lei.

Prin decizia din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost admisă cererea de apel depusă de Liviu Lisnic, s-a casat integral hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și s-a dispus încetarea procesului.

La data de 21 noiembrie 2018, procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți – Octavian Bodareu, în interesele Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel din considerentele ce urmează. Instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și de drept procedural, astfel pronunțând o decizie ilegală.

Or, conform art. 373 din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în prima instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

În susținerea poziției sale a mai invocat și dispozițiile art. 5 lit. j) din Legea cu privire la procuratură și art. 71 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

În drept, recurentul și-a întemeiat cererea de recurs în baza prevederilor art. 429, 430, 431, 432, 434, 436, 437, 445 alin.(1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

A solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de două luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 11 octombrie 2018.

Recurentul a recepționat decizia instanței de apel la data de 19 noiembrie 2018.

Astfel, recursul declarat la 21 noiembrie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 28 noiembrie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Până la examinarea recursului careva referințe nu au parvenit.

Prin încheierea din 30 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți – Octavian Bodareu, în interesele Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, a fost considerat admisibil, fiind transmis în Colegiul lărgit pentru a fi examinat în fond.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează

fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din materialele cauzei s-a stabilit cu certitudine că, în privința lui Liviu Lisnic a fost intentată cauza penală nr. 2011036817, în baza art. 190 alin.(2) din Codul penal.

Prin ordonanța din 15 iulie 2013 Liviu Lisnic a fost pus sub învinuire, fiindu-i învinuită săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) din Codul penal (f.d.20).

Dat fiind că, în privința lui Liviu Lisnic a fost pornită urmărirea penală precum și că ultimul se eschiva de la prezentarea la organul de urmărirea penală, s-a inițiat procedura de extrădare, iar la data de 26 februarie 2015 acesta a fost extrădat din Federația Rusă, pentru tragerea la răspundere penală.

Ulterior, prin ordonanța din 18 august 2016, în privința lui Liviu Lisnic a fost încetată urmărirea penală cu clasarea procesului penal nr. 2011036817 în baza art. 190 alin. (1) din Codul penal, în legătură cu împăcarea părților (f.d.18-19).

Prin certificatul nr. 34/5-249 din 2 mai 2017 eliberat de către Inspectoratul General al Poliției se confirmă că, la 26 februarie 2015 Liviu Lisnic a fost extrădat din Federația Rusă, cheltuielile pentru procedura de extrădare în mărime de 76 771, 08 lei fiind suportate din contul bugetului de stat.(f.d.5).

Drept urmare, la data de 22 mai 2017 Procuratura raionului Drochia s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată în interesele Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, solicitând încasarea din contul lui Liviu Lisnic a sumei de 76 771, 08 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru procedura de extrădare, precum și compensarea taxei de stat.

Fiind investită cu judecarea cauzei, Judecătoria Drochia, sediul Central prin hotărârea din 25 aprilie 2018 a încasat de la Liviu Lisnic în beneficiul statului suma de 76 771, 08 lei cu titlu de cheltuieli pentru extrădare, și taxa de stat în mărime de 2 303, 13 lei.

Instanța de apel, prin decizia din 11 octombrie 2018 a admis cererea de apel depusă de către Liviu Lisnic, a casat integral hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoria Drochia, sediul Central și a dispus încetarea procesului.

Pentru a concluziona astfel, instanța de apel a reținut că, în speță procurorul nu este în drept să se adreseze cu acțiune în interesele statului, or, excepție de la regula generală, procurorul poate depune cerere de chemare în judecată doar pentru compensarea prejudiciului cauzat autorităților publice prin infracțiune, adică în cazul în care autoritatea publică este parte în procesul penal, nefiind admisă o interpretare extensivă a normei care prevede exhaustiv cazurile în care procurorul este în drept de a depune cerere de chemare în judecată în apărarea drepturilor și intereselor statului, în

acest sens fiind invocate prevederile art. 71 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă și art. 5 lit. j) din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la procuratură.

În susținerea poziției sale, Curtea de Apel Bălți a mai menționat că, verificând cererea de chemare în judecată înaintată a constatat că, acesta nu este semnată nemijlocit de către reprezentantul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, iar Procurorul șef în Procuratura raionului Drochia, Iurie Vrabii nu a prezentat înscrisuri pertinente și concludente care să confirme deținerea împuternicirilor legale de a reprezenta Ministerul Finanțelor în instanța de judecată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței ierarhic inferioară privind încetarea procesului intentat la cererea de chemare în judecată depusă de către Procuratura raionului Drochia în interesele Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova.

În favoarea concluziei date se menționează următoarele.

În conformitate cu art. 265 lit. h) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care cererea de chemare în judecată este depusă de un organ, o organizație sau o persoană în vederea apărării drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale unei alte persoane fără ca prezentul cod sau o altă lege să le confere acest drept.

Conform art. 55 din Codul de procedură civilă, se consideră participanți la proces: părțile, intervenienții, procurorul, petiționarii, persoanele care, în conformitate cu art. 7 alin. (2), art. 73 și 74, sunt împuternicite să adreseze în instanță cereri în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane sau care intervin în proces pentru a depune concluzii în apărarea drepturilor unor alte persoane, precum și persoanele interesate în cauzele privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie și în cauzele cu procedură specială.

Art. 71 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă prevede că, procurorul participă la judecarea cauzelor civile în calitate de participant la proces dacă el însuși a depus cererea de chemare în judecată. Procurorul poate depune cererea de chemare în judecată pentru compensarea prejudiciului cauzat autorităților publice prin infrațiuni, precum și pentru anularea actelor care au cauzat prejudiciul, în cazul încetării urmăririi penale sau neînceperii urmăririi penale în temeiul art. 275 pct. 4), 5) și 9) din Codul de procedură penală. Cererea de chemare în judecată poate fi depusă indiferent de acordul autorității publice.

Din contextul prevederilor sus menționate se reține că, procurorul nu deține împuterniciri legale de înainta în instanța de judecată (în ordine civilă) pretenții cu privire la compensarea cheltuielilor suportate în legătură cu procedura de extrădare.

Or, în urma modificărilor care au intervenit în textul art. 71, 72 din Codul de procedură civilă (în vigoare la data de 1 august 2016), împuternicirile și drepturile procurorului de a participa la judecarea cauzelor civile au fost reduse, prin excluderea alin. (3) din art. 71, care prevedea împuternicirile procurorului de a adresa în judecată o acțiune sau o cerere în vederea apărării drepturilor și intereselor statului.

Respectiv, în vederea evitării dublării calității de participant al procesului civil a procurorului cu alte autorități ale statului responsabile de anumite domenii concrete, la caz, Ministerul Finanțelor urma să semneze și să depună nemijlocit prezenta cererea de chemare în judecată.

Tot, în acest context se notează că, nu pot fi reținute nici prevederile art. 5 lit. j) din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la procuratură, invocate de către recurent în

sustinerea poziției sale, deoarece condițiile acestei norme se referă la un cadru mai general al competenței.

Cu toate că, Procuratura raionului Drochia a înaintat prezenta acțiune în vederea apărării drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale statului, în speță cheltuielile pentru procedura de extrădare a lui Liviu Lisnic au fost suportate de către stat, situație în care statul în persoana Ministerului Finanțelor urma să înainteze o astfel de acțiune în instanța de judecată, în ordine civilă.

Or, de fapt Ministerul Finanțelor este organul de stat abilitat cu competențe în ce privește formarea și executarea bugetului.

Având în vedere circumstanțele stabilite, instanța de recurs reține ca fiind justă constatarea instanței de apel precum că, în speță cererea de chemare în judecată a fost semnată și depusă de către o persoană/organ în vederea apărării drepturilor, libertăților sau interesele legitime ale unei alte persoane, fără ca prezentul cod sau o altă lege să le confere acest drept.

Cât privește argumentele invocate de recurent în recursul declarat, Colegiul judiciar remarcă că, acestea nu pot fi reținute în vederea casării deciziei contestate, în condițiile când instanța de apel s-a conformat prevederilor legale referitor la încetarea procesului.

Totodată, în acest context se evidențiază și prevederile art. 27 alin. (2) din Codul de procedură civilă care statuează expres că, instanța nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți – Octavian Bodareu, în interesele Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova și de a menține decizia instanței de apel din 11 octombrie 2018.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți – Octavian Bodareu, în interesele Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova.

Se menține decizia din 11 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Procuratura raionului Drochia în interesele Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova împotriva lui Liviu Lisnic cu privire la compensarea cheltuielilor suportate în legătură cu procedura de extrădare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

judecătorii

Tatiana Vieru

Maria Ghervas

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu